

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
за освітньою програмою
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: «**Діяльність ТНК галузі аудиторських послуг в умовах невизначеності світового ринку**»

Виконавець:

студент 64гр. МЕО
Петренко Богдан Васильович

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Міндова Олена Ігорівна

/підпис/

Одеса 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність кваліфікаційної роботи. Аудит є важливою складовою системи забезпечення прозорості та достовірності фінансової інформації. В умовах невизначеності світового ринку виникає необхідність забезпечення ефективного функціонування аудиторських компаній у складних умовах глобальної економічної нестабільності. Однією з важливих проблем у цьому контексті є необхідність ефективної оцінки їх діяльності, з метою подальшої оцінки ризиків, ефективного впровадження новітніх технологій для підвищення рівня професійної компетентності в умовах глобальної конкуренції.

Дослідження цієї проблеми проводилися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими.

Метою роботи. Мета дослідження полягає в тому, щоб визначити перспективні напрямки розвитку нових методів аналізу аудиторських компаній з метою визначення нових шляхів вдосконалення аудиторської діяльності в умовах невизначеності на світовому ринку.

Поставлена мета обумовила формулювання **завдань кваліфікаційної роботи:**

- Визначити основні історичні перспективи становлення діяльності аудиторських компаній;
- Визначити роль та функції транснаціональних корпорацій в галузі аудиту;
- Проаналізувати сучасний дослідження розвитку нових методів аналізу аудиторських компаній;
- Проаналізувати фінансовий стан діяльності аудиторських фірм на прикладі обраної компанії;
- Визначити наслідки ринкової невизначеності на прикладі аудиторської компанії в умовах останніх соціально-економічних потрясінь;
- Визначити основні напрямки розвитку нових методів вдосконалення діяльності аудиторських компаній;

- Визначити основні переваги та недоліки впровадження нових методів вдосконалення діяльності;

- Оцінити ефект від імплементації даних методів вдосконалення на прикладі обраної аудиторської компанії;

Об'єктом дослідження. Аудиторські компанії в умовах ринкової невизначеності.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних та практичних аспектів, пов'язаних з можливістю удосконалення роботи аудиторських компанії на прикладі ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»

Методи дослідження. Дослідження виконані на основі літературних джерел, які пов'язані з діяльністю аудиторських компаній та оцінкою якості наданих послуг. Основними методами дослідження є логічні та емпіричні методи, структурний та факторний аналіз, ретроспективний аналіз, абстрактно-логічний метод, (теоретичні узагальнення та формулювання висновків), метод порівняння, економіко-статистичний, графічний тощо.

Інформаційна база. Теоретичну базу досліджень становлять законодавчі та нормативні документи, інтернет-сайти, навчальні посібники, звіти про прозорість, фінансова звітність компаній, монографії, статті та інші видання багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, як J. Z. Chen, A. Elemen, O. Hore, A. S. Yoon, N. Farcane, O. C. Bunget, R. Blidisel, A. C. Dumitrescu, D. Deliu, O. Bogdan, C. T. Alberti, J. C. Bedard, O. Bik, A. Vanstraelen, M. M. Elewa, R. El-Haddad.

Структура та обсяг роботи. . Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (71 найменування). Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 7 таблиць , 11 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи опубліковано тези: Петренко Б.В. «Діяльність ТНК у галузі аудиторських послуг в умовах невизначеності світового ринку // Збірник наукових праць кафедри міжнародних економічних відносин ОНЕУ " Світова економіка та міжнародні економічні відносини" Вип. 4. 2024 (у друці).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ»** розглядаються історичні аспекти становлення аудиторської діяльності, роль та функції транснаціональних компаній в галузі аудиту, розглядаються сучасні дослідження аналізу діяльності аудиторських компаній.

У другому розділі **«АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»** охарактеризовано та проаналізовано фінансовий стан та фінансові результати діяльності ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», виявлено основні риси, які притаманні компанії, проаналізовано головні зміни діяльності в умовах останніх соціально-економічних подій.

У третьому розділі **«РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ»** обґрунтовано шляхи удосконалення діяльності ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» за рахунок оптимізації кадрового потенціалу компанії та впровадження сучасних цифрових технологій.

ВИСНОВКИ

Діяльність аудиторських компаній сягає коріннями в середньовічну Європу, де виникла потреба в незалежних перевірках фінансових звітів. Основними історичними перспективами становлення діяльності аудиторської компанії є поява промисловості та зростання складності бізнесу. Як наслідок аудит став необхідним для забезпечення довіри до фінансової звітності.

Транснаціональні корпорації в галузі аудиту відіграють ключову роль у підтримці високих стандартів в умовах глобалізації ринку. На основі аналізу історичного аналізу подій було визначено основні критерії, які детермінують аудиторську компанію, як успішну. Головними з таких критеріїв відзначається незалежність та репутація аудиторської фірми.

Сучасні наукові дослідження свідчать про стрімкий розвиток нових методів аналізу діяльності аудиторських компаній. Одним з основних напрямків цих досліджень є визначення прибутковості аудиторських фірм та ідентифікація чинників, що сприяють її підвищенню. На прикладі, у праці Джефа Зеюн Чена "Прибутковість аудиторської фірми: Визначальні фактори

та вплив на результати аудиту" 2022 року виявлено значну кореляцію між прибутковістю аудиторських фірм та якістю проведених аудитів, використовуючи оцінки історичних даних британських компаній за період 2008-2020 рр. Ще одним напрямком досліджень є вивчення впливу соціально-економічних потрясінь на стратегії аудиторських компаній. У роботі Ніколетти Фаркане та інших авторів "Сприйняття аудиторами адаптивності роботи в дистанційному аудиті: перспектива COVID-19" 2022 року освітлені ключові аспекти переходу на дистанційну роботу аудиторів та її вплив на результативність. Це дослідження підкреслює збільшення ефективності аудиторів в умовах дистанційного аудиту. Іншою значущою темою є оцінка корпоративної культури в аудиторських фірмах та визначення чинників, які впливають на її зміну. У роботі "Культура аудиторської фірми: останні розробки та тенденції в літературі" 2020 року Кристина Томас Альберті та інших автори визначили, що сучасна культура аудиторських фірм орієнтована на якість та професіоналізм, проте наявність впливу системи винагород може викликати комерціалізацію культури, що має потенційно негативні наслідки для галузі в цілому.

Аналіз діяльності аудиторських компаній проведених на прикладі ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ Україна» проведений на основі звітів про фінансовий стан, звітів про фінансові результати та звітів про прозорість за період 2019-2022 років виявив високу ліквідність компанії, яка підтверджується відсутністю довгострокових зобов'язань за весь аналізований період. Виявлено стабільне зростання балансової вартості нематеріальних активів до 2022 року, яке характеризується зміною стратегії в умовах невизначеності ринку внаслідок повномасштабного вторгнення в Україну. Аналіз фінансових результатів обраної компанії виявив, що ключовою складовою операційних витрат, яка впливає на функціонування підприємства, є витрати на оплату праці. За допомогою ретроспективного аналізу фінансових звітів та порівняльного аналізу діяльності компанії протягом останніх чотирьох років ми встановили, що витрати на оплату праці мають визначальний вплив на загальну структуру

витрат. Це може бути пояснене тим, що професійні знання та навички співробітників аудиторської компанії безпосередньо впливають на якість та комплексність послуг, що надаються, що в свою чергу приводить до зростання попиту та задоволеності клієнтів.

Ринкова невизначеність може впливати на стабільність та прибутковість аудиторської компанії через непередбачувані зміни в попиті, витратах та конкурентному середовищі. За допомогою факторного аналізу, в якому враховувалися різні аспекти ринкової невизначеності, такі як зміни витрат на оплату праці, визначено, що ці зміни мають сильну статистичну кореляцію із середньою ставкою заробітної плати співробітників під час соціально-економічних потрясінь. Зокрема, виявлено, що в періоди глобальних подій, таких як пандемія COVID-19 в 2020 році та вторгнення в Україну в 2022 році, компанії в реакцію на невизначеність в ринковому середовищі вживали стратегічні заходи, такі як зменшення адміністративних витрат та оплати праці. Іншою характерною рисою діяльності в умовах невизначеності є акцентування уваги на створенні резервів з метою швидкого реагування на можливі ризики. Такий підхід можна інтерпретувати, як виявлення пріоритету ліквідності компаніїю.

Аналіз результатів діяльності зроблений на прикладі ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ Україна» виявило потенційну ефективність стратегій, спрямованих на вдосконалення кадрового потенціалу. В рамках сектору було розглянуті такі шляхи, як дослідження нових методів оцінки вартості аудиторських послуг з метою переорієнтації той метод, якій в більшості обґрунтовує професійні знання співробітників, які застосовуються при наданні послуг. Було визначено, що комбінована метод оцінки є найбільш потенційним, так як має ознаки усіх інших методів. Іншим шляхом було запропоновано оптимізація витрат пов'язаних із залученням та підвищенням ефективності персоналу, базуючись на аналізі фінансових звітів. Основою для успішної реалізації цієї стратегії є створення власної матриця професійного розвитку персоналу. Третім підходом до вдосконалення кадрового потенціалу було розглянута

стратегія кількісного розширення персоналу. В рамках її огляду було виявлено, що даний підхід має багато недоліків і не є доречним в умовах ринкової невизначеності. Останнім методом було визначено систематичний моніторинг чинників, які потенційно можуть впливати на результативність персоналу в секторі аудиторської діяльності з метою постійного вдосконалення. Хоча даний метод має багато переваг наприклад можливість швидко реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, даний метод потребує значних ресурсів та внутрішніх зусиль для підтримки його ефективного функціонування.

В рамках аналізу фінансового стану зробленого на прикладі ТОВ «БЕЙКЕР ПЛЛП Україна» виявлено актуальність шляху діджиталізації аудиторських процедур, як методу вдосконалення діяльності компаній в даній галузі. На прикладі дослідження Українського Інституту Майбутнього доведено позитивний вплив впровадження цифрових технологій не тільки на діяльність аудиторських компаній, а й на економіку країни в цілому. Розглянуто проблемні питання імплементації цього методу, такі як підвищення вимог до компетенцій співробітників, проблема гарантування безпеки кондиційної інформації клієнтів. Визначено основні шляхи вирішення даних питань в рамках зміни управлінського підходу. Розглянуто основні приклади цифрових технологій для вдосконалення аудиторської діяльності та їх переваги.

АНОТАЦІЯ

Петренко Б. В., «Діяльність ТНК галузі АУДИТОРСЬКИХ послуг в умовах невизначеності світового ринку».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є аудиторські компанії в умовах ринкової невизначеності.

У роботі розглядаються узагальнено історичні аспекти становлення аудиторської діяльності, роль та функції аудиторських компаній в світовій економіці, аналізується їх економічний стан та результати діяльності. На основі аналізу визначаються основні шляхи вдосконалення та розглядаються проблемні питання в процесі їх імплементації.

На прикладі проаналізовано фінансовий стан та фінансові результати діяльності ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», досліджено основні тенденції, які були наслідками останніх соціально-економічних потрясінь, проаналізовано.

Обґрунтовано шляхи вдосконалення кадрового потенціалу аудиторських фірм, та порівняно зі стратегією обраної компанії в даній сфері. Обґрунтована пропозиція вдосконалення аудиторської діяльності через впровадження сучасних цифрових технологій.

Ключові слова: аудиторські компанії, ринкова невизначеність, аудиторська діяльність, фінансовий стан, фінансові результати, кадровий потенціал, цифрові технології.

ANNOTATION

Petrenko B. V. "Performance of transnational companies in the audit services industry in the context of global market uncertainty"

Qualification work for a master's degree in specialty 292 "International Economic Relations" under the educational program "International Economic Relations." - Odesa National Economic University - Odesa, 2023.

The master's qualification work consists of three sections. The object of research is audit firms in the face of market uncertainty.

The work considers the historical aspects of the formation of audit activities, the role and functions of audit firms in the world economy, analyses their economic state and performance. Based on the analysis, the main ways of improvement are identified and problematic issues in the process of their implementation are considered.

The financial position and financial results of Baker Tilly Ukraine LLC are analyzed on the example; the main trends that were the consequences of the recent socio-economic shocks are studied and analyzed.

The ways to improve the human resources potential of audit firms are substantiated and compared with the strategy of the selected company in this area. The article substantiates the proposal to improve audit activities through the introduction of modern digital technologies.

Keywords: audit firms, market uncertainty, audit activities, financial position, financial results, human resources, digital technologies.